

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
 Ötvenéves példányokért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több
 oldalú hirdetések, alkalmanként a leg-
 olcsóbb árrétt
 Bélyegdíj: minden beírástól külön
 30 kr.
 Nyilatkozat megjelölés költsége ö-
 tvenéves sorra 15 kr.
 Név- vagy bérmentesített beírástól ke-
 ziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy-
 szintén keíratok sem adának vissza.

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve
 Egy évre 10 forint — kr. 1/2, évre 2 forint 50 kr.
 Fél évre 5 — „ — „ — „ — „ — „ — „ — „
 Előfizetési pénz s minden közlemény:
 Pénzpostán, Pénzpostán, Pénzpostán
 a szerkesztőségbe bérmentes küldendő.
 Előfizethető helyben:
 T. E. G. d. i. E. L. a. j. a. a. könyvtárke-
 desésben s a szerkesztőségben. — Egyéb-
 postahivatalok után

A zsák utca.

Bécsből márt. 4-ről a „Független Polgár”-hoz intézett táviratgyön szerint Tisza Kálmán miniszterelnök és belügyér 6 nagyméltósága, azon esetben, ha a jegybankot és a külön vámtérületet alkudozás tárgyává tenné, elvesztené a korona bizodalját. Ha nem teszi, akkor magyarországi hitele szállana nullára és a bukás lenne számára készen. Jobbról tűz, és balról víz által környezetetvén politikai léte.

Valóban talán maga sem gondolta ő nagyméltósága, midőn azt mondá, — hogy „egy politikai kérdés megoldásáról, vagy eldöntéséről soha sem lehet egy állam létezését feltételezni;” amde ha e tételnek részben igazat adunk is, de miután már rövid egy évi kormányi vezérsege alatt, nagy fontosságú bíró jogaink, idegen zamatu loyallitással Bécs felé, általa s a sorstól gépies természettel sujtattott pártja által, meglepő gyorsasággal és könnyelműen feladattak, immár oda jutottunk, hogy a megoldásra várt kérdések lemorzsolása után, már most nem lévén nemzetünk számára a lét feltételei meghatározó kérdések közül több hátra, a bank és vámtérület kérdésénél, vagy Bécshez hajolva, vagy Budapest, illetőleg Magyarország javára lehet csak döntő egyezményt létrehozni.

— A zsákutca már meg van, s a kibontakozás mikéntjének megoldásáról, minő eszmecsereket tart a nagyvilág? jónak látjuk elmondani:

Tisza Kálmán, — írja a Fremdenblatt — egyidőre kiszándékozik lépni a kabinetből. E felől s teljesen váratlanul jövő lépésnek indoka egyáltalában nem a kormányzás fíradalmaiban keresendő, hanem annak megfontolásában, hogy az ellenzék egykori vezére, a ki egyezés nehézségei között sokkal sikeresebben működhetik, s a két fél követelését is igényei közti ellentéteket könnyebben enyhítheti ki; ha többé nem a kormányhoz, hanem sok évi politikai működésének nyombanlöt körülvé, ismét teljesen a parlamenthez és pártjához tartozik. A kabinet vezetését a kiegyezési mű létrejöttéig, egy kevésbé pronounced egynésig fogná átvenni. — Eddig a „Fremdenblatt” távirati közleménye.

Itt önkénytelenül eszünkbe jut a majmocska észjárása, midőn a gesztenyét a macska körmeivel igyekezett a tűzes parázsából kikaparni. — Belátta, s hogy ne látta volna be ő nagyméltósága, hogy a bank és vámtérület tárgyalások, egy oly sikamlós meredélyre vezették idült engedékenységet, mely fényelni igyekezett a loyallitásban fel-felé, miszerint becsülettel a zsákutca zabolából többé nincs menekülés.

Lefelé pedig elpárolg az összes hite, egész népszerűsége, a mi napnál világosabban tükrözne vissza az elveladás és a kormányparttal való egyesülés káros és haszontalan voltát.

Jaj! ha Tisza ur, míg a veszélyes hidon átér, az ördöggel egyesülne, és

egy ideiglenes, Tiszavirág álti, Szlavy és Bittóféle kabinetre aknáta reá ruházni a kiegyezés terhét és gyűlöletét. Ha csakugyan akadna oly örültek házába való ember, ki e nemzet egyező véleményével ellenkező szerepekre magát leajlasítani hajlandó volna?! S a bevégeztet egyezmények ténye után, mint országos bünbak akarva nem akarva viszálypne, s azon oknál fogva, hogy miután a bank- és vámtérület egyezség, már ugy is meg lenne kötve, erőlyes kormányra lenne szükség, s ennek az erőlyes kormánynek feje, nem lehetne más, mint Tisza Kálmán a honmentő! Akkor tenéked nemzetem, végörád ütött a nélkül, hogy valamerről feléd a szánelomnak vagy a részvétnék csak egy pillanata is irányoztatnék. A képviselőház jelenlegi többsége, egyhangulag megfogja szavazni azt az alkut, melyet a kormány a bécsiekkel megkötend, akár Tisza et comp. köti azt, akár pedig egy ad hoc miniszterium. És akkor hol van azon eszet mely hűn tudná festeni, azt a dicsotelen és gyáva megsemmisítést a mely reánk várakozik. Pedig ha a meggyőződés hangján akarunk szólnani, bátran kimondhatjuk, hogy e hazában nincs már oly józan elme, mely a jelenlegi helyzet tarthatlan voltáról párt különbség nélkül meglenne győződve, de vagy a függőleges helyzet, kényer vesztes félelme, vagy az alárendelt személyekre nehezödő nyomása a felsőbbeknek, a hatalmasoknak ver bilincset a meggyőződés szabad nyilvánítására, s bocsátja, — bár soknak szive fáj — az események szabad menetét a víz sekélyére, hol a hajó zátonyra, vagy pedig a pusztulás örvényére talál.

Kétezer millió adósság, az annak megfelelő 90 millió éveneti kamattal nem olyan, és nem annyi összeg, melyet és a mennyit Magyarország jobb időkben el is viselhetne. Hát még ezennel, midőn az elemi szörnyű csapások, a vizek áradása miatt tönkre ment ezerek, jaj kiáltásai hangzanak felénk, könyöradományokra szólítva fel azokat, kiket az elemi csapás megkímélt? Ha majd megszámláltatnak azon szerencsétlen testvéreink a kik az executiók körülhatlon szigorja által a keresetek utolsó forrásától is meg lettek fosztva irgalmatlanul? Emlékezzék reá bárki is, hogy ez év deficitje nem 20 millió lesz, mint a miként a mostani költségvetésből kilátzik, hanem sokkal több, és minthogy a veszély társaságban szokott járni, ha ez az év terméketlen, meddő találna lenni, talán Arábia fenevadai közt is biztosabb élet kínálkoznék, mint e nyomorult hazában, melynek fiai, már is kezdenek tömegesen kivándorolni Észak Amerikába, mint a golyák fiatal Aquileja városából hajdan, melynek Attila fegyverei által való pusztulását, napokkal előre megérezte a szegények.

És az a kormány, a mely a pénzügyi állapotunknak javítását, anyagi és szellemi bajainknak orvoslását ígérde oly módon, hogy az adók felemelve nem lesznek, ez a kormány qualicálta ma-

gát annyira, hogy az adókat, a megfizethetlenség felcsigázván, még azon felül, az adósságcsinálás, és nemzeti közvélemény fel sem vevés nemes művészetében is példátlanul áll a nagy világon.

Nem tudunk a nagy világon — lehet talán a történelemben járhatlanságunknál fogva — sem a civilizált, sem a civilizálatlan világban oly államot, melynek állam létére pénztárában idegen kezek kaparászanak, — fiaik vérel idegenek rendelkezzenek, s azoknak ezreire még idegen nyelvet is reá erőszakoljanak. Lenyalják fejéről a tejfölt, s hagyják a nyomorult számára a savót, letarolják földjéről a tiszta buzát, s pirító szegényünkre vissza csak a kegyelem korpáját nyújtják.

Ezt a gyáva nyomorúságot csak Árpád hazájában, a közöstyeges hősök uraldóságának korában találjuk eképen.

Az osztrák kormány, vonalnyi eltérés nélkül követi a közvélemény szavát s hangosan kimeri kiáltani, hogy ők nem engednek Magyarországnak semmit. Hát mint kérelmező fekszik Magyarhon lábainál?! Hát kirugta Tisza Kálmán, és mikor rugta ki lábai alól a törvényes jogos alapot?!

Hát micsoda új divatu hazafiság vezérli őt a nemzet közvéleményével minden tekintetben ellenkezni, midőn előtte, szeméihez egy arasznyira áll a szép, a nagyszerű példa, az osztrák egyetértésben?

Ha elvesztené — mit nem tudunk felteni — a korona kegyét, ne buszljon azért Tisza Kálmán, mert a nemzet, a jogos követelések terén, kivétel nélkül háta megett fog állani, mintegy megdönthetetlen bástya, mintegy lánczait szétéptet oroszlán, hogy igaztalan megtámadóit szétéptje, zuzza és marczangolja. Az a kegy, mit felülről felteni látszik, ne féljen, nem vesztet el egy törvénytisztelő és igazságos fejedelem részéről, ki veleszületett bölcsességének nagyságánál fogva nem akarhatja azt, hogy birodalma egyik fele, mely a trón leghatalmasabb támasza, a másik felének felemelése végett tönkre silánytassék. Csak töltsék tiszta bort poharába!

Az önálló magyar bank tisztán belügy, az nem tartozhatik a bécsi piacra, a vámtérület és kereskedelmi szerződés ügye pedig a magyar nemzet kívánalma szerint oldandó meg, mely esetben egy nemzet teszi fel fejeteke a szeretet és közmagaslatás koronáját, midőn a zsákutcai csavargós politika, szegyenletes furfangos bukfenkezés esetén, egy nemzet átka nehezül fejeteke.

Törjeteit át kormányférfiúhoz illő nyílt bátorsággal, vétkes gyármánytoknak, a zsák-utczának szimpadias rémes festményekkel beszipített talait s a nemes magyar nemzet felede minden eddigi fájdalmait, kihívó boszantásait, s felede eddigi tördőfesteit, megharcsolva magával a pokollal is, a veszedelmet rólatok magára hárítván, beírja neveiket arany betűkkel az igazi honmentők Pantheonjába, all rigt! még ma nem késő!

Dr. Szent.

— A miniszterek Bécsben időzéséről a „B. C.”-nek tegnapi a következőket távirják: Ma délelőtt 10 órakor tette le az esküt Tóth eperjesi püspök ő felsége kezébe. — Ezután a király Tisza és Széll minisztereket hosszabb kihallgatáson fogadta. Bedekovics miniszter nincs Bécsben s eskülete csak később fog végbemenni. Délutánra az osztrák és magyar miniszterek közt értekezlet van kitűzve. A magyar miniszterek holnap utaznak haza.

— A magyarországi árvízkarosultak részére IV. Ferdinánd toscanai nagyherceg és Alice toscanai nagyhercegnő ő fenségeik ezer forint, továbbá Samassa József egri érsek 3000 forint adományoztak.

— A magyarországi zendülés részesei felett e hó 4-6-á hirtetett ki az ídőt. Eszerint öt főbűnös 2-5 évi, a többi szinten bűnösnek talált 12 vádolt 2-6 havi, bűjtelt súlyosított börtönbüntetésre ítéletet. A védők fenntarták maguknak a fellebbezést.

— A hivatalos lap a kereskedelmi miniszterium következő jelentését közli: A Münchenben „Volksfreund” cím alatt megjelent folyóirat, és Lipszében „Gartenlaube” cím alatt megjelent hetilap postai szétküldése és kézbesítése a magyar korona területén megtartatván, a kir. postahivatalok a nevezett hirlapokra sem előfizést nem fogadnak el, sem azoknak szállítást és kézbesítést nem eszközlik.

— A billeti választókerületben a közelebb megejtett választás alkalmával a négy jelölt közül egyik sem nyervén abszol többséget, Liptay Béla és Huszár Imre közt új választás lesz. A „Kelet Népe” szerint Liptay megválasztatása bizonyos.

Az egyiptomi Ornament styllaris keletkezése s alkalmazása az iparművészetre.

Ha az alappal bíró műtörténelmi adatok nyomán, visszaplantunk Kr. sz. előtt 2-3000 esztendővel az egyiptomiak a már akkor virágzó és elég jól rendezett államába, nagy meglepetésünkre oly gyönyörű iparművészeti tárgyakra találunk, melyek nagyon megerdemlik, hogy róluk, vagyis az ornamentális styllis tiszta, öseregetű fejlődési formájáról néhány szót szóljunk.

E fejlődésre a legnagyobb és legjobb alkalmat szolgáltatott azon építkezések, melyeket az egyiptomiak 12 mértföldnyi területen, Lepsius szerint 67 kisebb-nagyobb piramisok, sírok és más középületeknek építési ideje alatt tettek.

Suphu király piramisa a legnagyobb, alapja 767, magassága 479, oldala 614 angol láb.

Azonban a többi királyok is nagyban építkeztek, építészetek s azoknak díszítéseiből származtathatjuk le a görög, római, bizanti, arab, mór és goth műépítészeti styllise ü fejlődését is.

A piramisok, mint a királyok temetkezési helye körül, számtalan apró sírok voltak a királyok rokonainak és magas hivatalnokoknak építve, melyeket dombormives és oly sírkövekből díszítettek, melyeknek alakjai nem domborodnak jobban ki, mint a tábla síkja, hanem ebbe csak bele vannak véve.

A domborművek legjelesebbje Tii magas hivatalnok sírköve, melyet 1860-ban Mariett talált fel s a bulaki múzeumban helyeztetett el. A táblán hat sor illusztráció van, melyekben a művész Tii nagy és dicsó tetteit örökítette meg. A sorok közt ékítmények vannak.

Az említett épületeken kívül, a királyi

paloták, obeliszkok, sziklasírok, sphinxek, a carnaki nagytemplom cellája s egyéb nevezetes épületeknek feltalált rommaradványai nyitott könyvek gyanánt állanak előttünk, melyekről az építészeti, szobrászati, festészeti, harcászati, ipar és földmívelés, általában az egyiptomiak művelődés történetét leolvashatjuk.

A fenntartak előre bocsátva tisztán láthatjuk, hogy az egyiptomiaknál az iparnak igen sok és jeles művelői lehettek; mert díszítőművelői vagy iparművészeti műveikben egyáltalában elterjedt, de különféleképp variált díszítőművelői forma szerepelt, melyeket más népek az egyiptomiak előtt nem ismertek, így tehát nem is használhatták. Tehát hol vehették? Adta nekik a természet, szülte a Nyilus folyó partján termő Lotos és Papyrus nevű szingard és ékes virág, meg a ritka madarak díszes tollai.

Ezek vétettek az Ornament alapjává, melyekket isteneik templomait, királyiak palotáit, öltözetüket, luxustárgyaikat, az iparágazatok termékeit, sőt még eszközeiket is díszítették.

A nevezetesebb díszítési tárgyak — melyeken a díszítőművelők a legnagyobb ügyességgel használták — voltak az oszlopcapítálek, királyi fejdzsek, királyiak által isteneknek ajánlott Lotos és Papyrus virág ugyesen beköttött szíriai pálmafa festett héjával. A királyi székeken, magas hivatalnokok jelvényein, csónakokon, evőlapátokon (rajta az Isten szemével) mindenütt a Lotos virág harang alakját, (más színté szükséges díszítőművelői formákka elegyítve) meglepő színváltozatokban látni. Ezeknek kívül a harcúemek fejére tollból igen szépívmű díszítés tettek, ugyszint a pálmáság körében berajolva, gyönyörű tollakkal csinosan szőpölve, még ma nap is igen drága és díszes legyezőül szolgálhatna hölgyeinknek.

Négy kedvelt színök volt: fekete, vörös, zöld és kék, de azért a sárgát és fehéret sem vetették meg.

A magyar tudományos akadémia könyvtárában nagyszerű s kitünő művek vannak, melyek a feltalált rommaradványokról festett és rajzolt előtér képek után, hűen lemásolt ábrákka vannak tele, melyek az egyiptomiak művészetét, hieraticus írással ellátva ösmertetik velünk.

Kitünő régiség-buváraink, Ipolyi Arnold beszterczébányai püspök, Pulszky Ferencz múzeumai igazgató, de különösen dr. Henszlmann Imre egyetemi tanár, egyiptomi utazásai alatt tett kutatásai s az eredeti leletek után tett tapasztalataikat hazánkba hozva, lelkesedésel működnek közre a régmúlt idők titkait napfényre hozni.

Hálával tartozik a nemzet e jeles férfiaknak, kik nem kimélték sok nehézséggel járó munkásságukat oda fordítani, hogy hazánkban ugy, mint más művelt államokban, az Ipar-múzeum felállitva s virágoztatva legyen.

Iparosaink, ha Pesten járnak, ne mulasszák el, nézzenek be a Museum iparművészeti kiállításába.

Ott látjuk és tudjuk az iparosok jó és szép munkáinak értékét, becstét és hasznát ismerni.

Hálával tartozom én e jeles férfiaknak; mert egyrészt ők voltak azok, kik engem a kedvező alkalmakkor eleven magyarizattal tanítottak meg, a művészsípzet nemkép ismerni.

SZILÁGYI LAJOS.

A magyar fővárosból. A terézvárosi II. iskolaszék az iskolai takarékpénztárak mellett nyilatkozott. A fővárosi költségvetésben a szükséglet fösszege pedig 6.068.881 forint, a bevételek fösszege pedig 6.025.333 forintban állapított meg. A margitszei hid átadott a forgalomnak. A főpostán — írja a „F. P.” — egy házi tolvaj van — a ki mindennap elvisz egy kabatot. A fővárosban árult tejnek — központi lapok szerint — háromnegyede víz s fehéritését krétával eszköz-

azaz a Gastinói Dwor*) — Midőn ezt elhagytam, senki sem tartott volna azon nűnek, ki az éjjel R. ből elutazott. Balzsom és készitáskám elűnt. Az elsőt helyettesítette egy fekete, régi divatu cuknya zó'd fáttyolal és felette meg egy nagy gyapot kendő. A készitáska helyett egy nagy utazósapkát vittem, melybe bepakoltam mindent, mint szem elől el akartam tenni a szonkivül lét kalácsot. — E mellett nem hagytam el a csarnokot anélkül, hogy éhségem csillapítására néhány falatot ne ettem volna és hiszem, hogy ez legjobbat tett eröm és bátorságom visszanyerésére.

Három óra felé már a pétervári pályáilomáson voltam; később megtudtam, hogy ez időtáiban érkezett a rémhír Moszkvába. — En azonban nem vettem észre és másoktól sem tudtam meg, vajlon nyomoztak-e utánam, — vagy nem. En azt hiszem, hogy nem, és Pál is később azt mondta, hogyha tetteket is némi intézkedések, ez csak a formáság végett történt. A rendőrségnek be kellett látni, hogy az arra alkalmas idő már el lett szalasztva. — Bármint lett volna is azonban, nekem addig nem lehetett nyugalmam, migem ismét a cou-péba ültem és repültem tovább.

Végre a fáradság is érvényesítette jogát és tiz perc múlva elaludtam, mint egyholt.

(Folyt. köv.)

*) Gastinói Dwor: egy házár.

A „DEBRECZEN” tárczája.

ELMOSÓDOTT NYOMOK.

Bűntügyi regény i kötetben.
 Irta: Achscharumoff Miklós.
 Második rész: Julia.
 XII.

Nem akarom tovább rajzolni, hogy mily sokszor ismétlődött e szorongás az éj folyamában és a következők reggelén. Lassanként a mint láthattam, a mi kivülről történt, nyugodtabb lettem. Csak még egyet akarok megemlíteni: félig meg voltam halva az éhség és álmatlanság miatt, és mégis nem volt bátorságom kiltetni, hogy egy falatot egyem és pillanatil tudtam elaludni. Sőt minéinkább megközelítették Moszkvát, annál jobban erőt vett rajtam valami sajátzerű feszültség, melyben sem gondolkoztam, sem azt mi körültem történt kellően felismerem nem tudtam. — A coupé, az utasok, az ut és állomások, Pál és szerencsétlenül áldozatom, a szolgáló, a távirat, a nyomozás, mindez zürzavarként töltte be fejemet, és minden rend és összefüggés nélkül látszólag egymást váltogatni. A pálya melletti erdő auékül, hogy erdő lenni megszűnt volna, néha egy országúttá változott át, melyen halva a

mozdonyszerű süvöltést és fűtytyűt, óriási gyorsasággal ragadtattam előre, úgy hogy néhány perc alatt Olga szobájában a samovár mellett ültem.

Lábaimnál egy nagy bórúnd feküdt és tudtam, hogy az valóban bórúnd volt — mégis néhány perc múlva a szerencsétlen Olga hullájként tűnt szemem elől, mely az asztal alatt feküdt — és az asztalról velem szemben állt s szunyadozott, én pedig csakhamar nem ültem többé az asztalnál, hanem a vasuti kocsiában. Az ajtó felnyiták és világosan láttam, hogy a felgyelő lép be a kocsi pillanat múlva egy nőszemélylyé változik át, ki Olga szolgálója és a lány nem egyéb, mint a táviradó oszlop, mit az ablakon láttam. Amott láttam a drótokat, de a mely drótok egy hajó, egy gözhajó kötéltetvéé változnak át. — Ott az árczócs a vitorla — nem, nem vitorla, hanem a kéményből jövő fehér füstoszlop az — így megy folyton tovább a jépezledek. Tárgyak, tüntemények, arcok, helyek, ligetek, fák, mezőségek, városok, járókelők, kocsiok, pályávarok, szobák és folyosók, szaggyatott, jelentéketlen gondolatok, el-ellebben képzelt képek, egy nehéz nyomászto szendérgés, egy szüntelen tartó szendérgés, egy szüntelenül tartó ébredés és győtrő aggodalom teljes érzete — ezek voltak, miket egész utazásom alatt magam előtt feltűnni láttam és éreztem.

E pillanatok egyikében mondá valaki mellettem: „Moszkva” és e szóra hirtelen feljijedtem félig önkivül állapotomból.

Reszketem, és mindinkább eszembe jutott a „Moszkva” szónak rá vonatkozó je-

lentősége. Igen — gondolám — ha volt idejök táviratozni, ugy a tudósítás már megérkezett. Kévsé idő alatt elérjük a várost s akkor minden elvárki. Mily esztelenséget követtem el. Miért nem szálltam ki valahol az éjjel, valamely melék-uton a postával Moszkvába utazhattam volna. Természetesen a kiszállás idő veszteséggel járt volna, de legalább a veszély ki lett volna kerülve.

E gondolatokkal küzdöttem s miután reszkettem a szögletbe vontam magam, lopva kitékintettem az ablakon és megláttam a nagy tér fogatú foállomást ismert állomást. Kocsisok, vágányok tömekege, hatalmas felszerelések, nagy, kőből, vakolatlan kocsisínnek láthatók. Egy pillanában azon ostoba gondolatom támadt, hogy a kocsiból kiugrom s mielőtt a vonat megállt, e kocsit erődben elrejtőzöm. De időm sem volt felette gondolkodni, mert már is feltűnt előttem az esőtől ázott és pusztá ház előtti lépcső. — Szomszédaim felállottak és én dobogó szívvvel követtem példájokat. Végre megállt a vonat és az utasok kezdtek kiszállni. A tömeghez csatlakoztam. Az első, mit észrevettem, midőn a váróterem közelébe jutottunk, az ajtó mögött néhány rendőr hivatalnok volt. Ezek az utasok utleveleit megvizsgálták és minden további furkészes nélkül utánk bocsátották őket. Természetesen engem sem gárolt volna semmire ugyanazt tenni, de oly zavarral és izgatottsággal, minőben én voltam, ígykeztem a tömeg közé rejtőzni, mely podgyászára várakozott. Nem tudom miért, de nekem ugy tetszett, hogy csak az ajtó előtt kelle megjelenem, hogy azonnal felébbreszem

lik. Az írők és művészek társasága által kiadandó zsebkönyv a jövő hó folyamában fog megjelenni. A tegnapi bohóccsütty nem a legjobban sikerült. Különben jegyzi meg a „N. H.” — a „mulatság” egész berendezése kiválóan német izü s ennél fogva meglehetősen izetlen volt. Rangdóly. A fővárosi helyőrség őrmesterei tegnap zártkörű táncvizsgálatot adtak, melyből azonban a káplárok és egy éves önkéntesek ki voltak zárva.

Vidék.

A „Debrecezen” levelezése. — Sámson, 1876. márt. 1. A múlt héten fináncok látogatták meg községünket s megmutatták különösen a dohánnyermező gazdákat, hogy vajon valamelyik nem tartott-e meg többet valamivel, mint a mennyit az „alkotmányos törvény” megszabta? Ugy halljuk, rövid idő múlva ismét lesz hozzájuk szerencsénk.

Vajon — ha lehetséges volna — ezzel mentjük meg a hazát? cím alatt nem szivattyuznak-e el az orruok elől a levegőt is, hogy aztán mindenki pénzen váltana meg annyit, a mennyi éppen elég lenne az élet fenntartására? — Másfél százados minőségében eképen sorsajtván Dübörögi urambátyám. A hét elején, egy kisebbeszer bolt ajtaját éjjel feltörték s csaknem egészen kiürítették. Szegény kereskedőre nézve, igazán elkövetkezett a bőjt napok!

A nyilvános mulatságoknak most már vége, minden élvezetünk csak a kaszinó összejövetel, de az ebredő tavasz innen is sokakat elszólit kevés idő múlva, s a dalárdá reudés működését is félben fogja szakasztani.

A hangulat egyébiránt környékszerre kedvezőtlen, agódrta tekint mindenki a háza jóve felé, a remény hajója — már csak egy deszka szál, mely ingadozik a kérés habokon és a borogony nem tált szilárd pontot, melybe kapaszkodhatson, mert:

Az óriás csert, míg ép a gyöker,
Nem bírja porba dönteni
Bármily vihar; de hogy ha veszni kezd,
Csak egy szello elég neki.
Házánk is egykor búszke cser vala,
S bár sok vihar jött elene,
S villámot is rejtett bár mindenik,
Még eddig egy se birt vele.
De most, mit a hervadt levél mutat;
Féreg van a törzsön belül;
Félek nagyon, ha egy szello jöved,
Csak rásóhajt s rogtán ledől!

Koppantó.

Vidéki hírek. Schlauch Lőrincz szathmári püspök, a fővárosi és vidéki árvíz-károsultak javára 100 forintot adományozott. Versecezen egy szobaleány egy konyhakéssel több szurast égett nyakán, s minthogy az óhajtott halál gyorsan nem következett be, az udvaron levő mély kutba vetette magát, honnan csak hullájt lehetett kihuzni. Szombathelyen — újra a „Vasmelegi Lapok” — David Antal tonantánio egy új szerkezetű szórólövetet talált fel. — A felitási tanulmányával a m. kir. miniszteriumhoz fordult. Köszezen a régi, 31 év óta megszűlt virágzó-nak örvendő takarékpénztár mellett egy újabbat akarnak felállítani.

A nagyváradi általános hitelintézet múlt évi osztaléka részvényenként 2 ft 75 kr. A Győr-Sopron közti vasuti forgalom töltés-szakadása miatt beszűkült. Csaba és Nagy-Várád között a töltéseknek a vizár által történt megromlása következtében a vasuti közlekedést be kellett szüntetni.

Színészet.

Hétfőn, március 6-án szüra került: „A Rintornás családja” Tóth Ede eredeti népsziműve 3 felvonásban. Lapunk tegnapi színi szemléjében volt alkalmunk a darabnak főbb alakjairól bővebben elmélkedni, ma még hozzá kell tennünk azt, hogy a darab tragikái alakja Marin kívül még ennek apja az öreg Fuvó is — s ennek szereplése kölcsönöz nagy részben a műnek drámaiságot. A darab beosztása is a legjobbnak mondható, s csupán az ellen lehetne kifogást tenni, hogy a szerencsétlenségbe nem nyomorba jutott Fuvó család szereplése, nem mindjárt a darab elején, hanem az első felvonás végén kezdődik.

A darab előadása nem volt teljesen elégtő Siposné érzéssel játszotta Marit, — de mint tegnap már alkalmunk volt megjegyezni, az utolsó felvonásban a leghatásosabb jelenetet, a Károlyjal való párbeszédet nem színezte kellőleg sem Siposné sem Abonyi, a ki különben igen jól fogta fel Károly szerepét. Takács helyesen személyesítette az öreg Fuvót, valamint Dána Nácit Szathmári és Samu molnárist Timár mulatató alkattással adták, habár utóbbiak hangkiteréseit nem helyeseljük. Nem feledezhetünk meg a kis Abonyinérol a ki Pergó uram leányát a vidor kedélyű Juczit szerzetreméltósággal adta, s mind játéka, mind dalsai a közönségnek legnagyobb tetszésére voltak.

Nem tudjuk azonban elképzelni, hogy színészeink honnan veszik azon kiálhatatlan képet, a melyben a mai népszájt feltüntetők látják. Különösen Törököt kell figyelmeztetnünk, hogy olyan embert a népből a minőt ő felakart — talán a karzat számára — mutatni, még nem volt alkalmunk látni. Azon erőtellett hang, azok a szögletes testmozdulatok, szokatlan hajlongás, ostaral való fellépés épen nem magyaros szokás, vagy hatásvadászás akar-e lenni? nem tudjuk elképzelni, mert büneplés menyegzői alkalmánál már rég nadrágot visel a falusi paraszt is, és az ostaral rendszeren a szekérlőcs fejére akasztja, és nem viszi be a házba sohasem. Ezelőtl régecskén, ha durvaságot akartak példázni, hát a hortobágyi csikóra hivatkoztak.

Ma azonban, istennek hála, a hortobágyi csikós egy tisztességes ember, a ki illedelmesen kopogtatva lép szobánkba és értelmes hangon tudja elmondani azt, a miért látogatást teszi. — Egy nemsokára felszabadulandó molnáris, ha szinte lefeleltetik is mestere által, nem ad oly éktele hangokat, kivált a színpadon, melyek a finomabb érzékeket kellemetlenné érintik.

Mi ugyan kénytelenek vagyunk lenézni a színpad hőseit, lévén állomásunk még a színpad hőseit, lévén állomásunk még a színpad hőseinek is magasabban, csaknem a csillagok fénylő honában, honnan ha tekintünk a földi emberekre, bizonyára szédülünk, s még hozzá csak nagy nehezen juthatni oly kis látáshoz, s az a látás is csak hátrányos behatást gyakorolt idegeinkre, mert a különben ügyesen felállított vízimalmot tetőtlen mivoltánál fogva féltettük

a kártól, hogy a mostani esős időben, a liast, melyet örölt, át fog nedvesedni. A színelőadás illusió nélkül: tavasz, mely nőpőnytelen és virágot nem hoz, — egy festett kép vagy szobor, melyet megbámulunk, pedig hát lelke nincs.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése márt. 4-én. — Előnk egyéb kérvények mellett bemutatván Baranyemegye feliratát az önálló magyar nemzeti bank felállítására és a kereskedelmi és vámszerződés módosítására, valamint a kamatlábának módosítására, folytatottat a váltóörvényjavaslat függőben levő szakaszainak tárgyalása.

A 110—118. §§-oknak csekély módosításokkal történt elfogadása után a 119-iknél Irányi a jelenleg érvényben levő váltó-eljárást ideiglenesen érvényben kívánja hagyni, nehogy a bírák ügyvédek ki legyenek téve annak, hogy nemsokára behoztatván az általános polgári perrendtartás is, két perrendtartást tanuljanak s hármat verjenek ki fejbőlük.

Az igazságügyminiszter, Chorin és Csemegi ellenző, Helyi és Almási pártoló felszólalása után a ház a szakaszt az eredeti szerkezetben fogadta el. Ezzel a javaslat tárgyalása befejeztéven, napirendre került a kérvényi bizottság jelentése.

Vitát idézett elő Székely Udvarhely város 139 polgára által Kassay Farkas Ignác képviselő ellen beadott folyamodvány, melyben a polgárok Kassay ellen azon okból, hogy becsületszavát, melyet az iránt adott, hogy a közjogi elenzékekhez fog tartozni, megszegte, bizalmatlansági szavazatot nyilatkoztak.

A kérvényi bizottság a kérvényt irattárba tétetni véleményezi; Kassai hiteles másolatban maga részére kiadati kéri. Almásy vizsgálót indítványoz; Orbán Balazs, mint a kérvény beszedője, kijelenti, hogy jelen volt azon konferencián, melyen Kassai becsületszavát adta. A ház, miután Almásy visszavonta indítványát, a kérvényi bizottság javaslatát fogadta el.

Ezután az interpelláció vétetvén elő, Pólit Mihály hosszabb indoklás mellett a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz: 1. Hozzájárult-e a magyar kormány gr. Andrássy miniszternek múlt évi december 30-án kelt jegyzékéhez a török reformok tárgyában? 2. Helyesli-e a magy. korm. gr. Andrássy jegyzékében foglalt beavatkozási elvet Törökország belügyében? 3. Mily állást foglaland el a magyar kormány azon eventualitással szemben, ha a pacificatio nem sikerülvén, a felkelés nagyobb mérvet ölt, s ha Szerbia beavatkozik a felkelésbe? 4. Történt-e a magyar és osztrák kormány közt valami megállapodás a magyar-horvát területen lévő keresztény menekültek hazájukba való visszatérésére nézve? 5. Az interpelláció közzételti fog a miniszterelnökkel. — Ezzel az ülés véget ért.

Külföld.

A hercegovinai lázadás lecsöndesítésében erősen közreműködnek az összes külhatalmak. Ausztria-Magyarország és Oroszország egyaránt minden fértérrést kizáró módon tudatták a lázadók vezetőivel, hogy a küzde-

lem tovább folytatása esetén a külhatalmak minden erkölcsi támogatást megvonnak tőlük s hogy ha el nem fogadják a felajánlott amnesztiát, akkor kérélelhetlenül alávetve lesznek a hadi jog szabályainak. Ugy látszik, hogy e nyilatkozatok, melyeket a bécsi kormány Dalmáciában igen komoly rendszabályokkal kísért, nem maradnak hatás nélkül a lázadókra.

A francia politikai élet igen nagy hullámokat vetett. Az ország a tegnap, március 5-én tartott pótválasztásokra készült s a kormány újjal-kulcsának processusa is nagy mértékben leköttette figyelmét. Száznyolcz körületben volt új választás s a déli táviratok híhetőleg már meghozták az eredményt, mely iránt azonban már a múlt héten kevés kétség fogott fenn.

UJDONSÁGOK.

Néhal boldog emlékeztető Nagy József kegyes alapító 1876. márc. 5-én tartott emlékülennépyi alkalmával a főiskolai énekhar tagjai a következőkép jutalmazták: Róka András 33 fttal, Bernáth Lajos, c. pr. Mócsai Sándor és Szendy János 5—5 fttal; ezeken kívül tizenegykint 2 fttal, 15-én 1 ft 10 krral, tizen 75 kr, s végre tizenötön szintén egyenkint 50 krral.

Hirdetés. Azon városi lakosok, kik jövedelem adót tartoznak fizetni saját érdekükben felhívattak, hogy a már kiosztott jövedelem bevallási ívetek kellőleg betöltve a város házában lévő adókövető hivatalhoz f. évi márc. 18-ig okvetlenül adják be, mivel a vallomások benadása esetén a jövedelmi adó hivatalból fogvány kivettetik, könnyen megeshetik, hogy a bevallást nem tett adókötelekkel tulságosan fognak jövedelem adóval megrovatni, Debrecezen, 1876. márc. 6-án. A városi tanács.

A budapesti árvíz-károsultak javára szerkesztőségünkben legújabbán a következő urak adóztak: ifju Sipos István ur 1 ft; Sipos András ur 1 ft. E szerint az általunk rendelkezett helyére már elküldött 28 ft 2 ezüst egy fttal felfelé szerkesztőségünknek begyűlt összeg: 30 ft 2 drb. 1 fttos ezüst tallér. Fogadják nevezettek a kegyeletes adományozásért a nyomorba jutottak nevében köszönetüket.

Csolnákai egyetlünk. Ily címen Polony Andor ur egy közleményt küldött be hozzánk, melyben válaszol a „D. E.”-ben a csolnákai-egylet ügyében mintegy héttel ezelőt megjelent újdonságra. A közlemény írja, a több érdekeltő felkelt türelmére hívja fel, s hiszi, hogy a csolnákai-egylet, az alapító tagok fáradozása folytán, rövid idő alatt nem csekély felvirágzásnak fog örvendeni. Az egyetlünkben is téli szunyadásból csak most kezdhet felébredni, és ha a jeg elolvad a víz körül teendő munkálatok után, — magát kissé jobban reorganizálna. Igéri egyébiránt cikizkő, hogy az egylet körül felmerülő mozgalomokat, — mint az egylet egyik tisztviselője, — nem késend nyilvánosságra hozni.

Színházi hírek. Csabai Pálné asszony, a miskolci színtársulat tagja, ki városunkban 40 évi színműködésének ünnepepéy nemsokára megtartani fogja, néhány nap óta itt időzik. A két vendégművész Szalai Anna kisasszony és Halminé Mindaszenti Kornélia asszony, e hét folyamán több darabban fognak fellépni, így ma Halminé a „Szép Heléna” című operettben, holnap pedig Szalai Anna kisasszony a Troubadourban fog énekelni. Ajánljuk a t. színházla-

togetó közönség figyelmébe. Sajnálattal értesültünk, hogy Bacso Lujza kisasszony, színtársulatunk tehetséges operai tagja, pár nap óta beteg. Kívánjuk mielőbbi felgyógyulását.

Irodalom. „Üllő és Kalapács” című regény, melyet Spielhagen írt, s mely magyar fordításban az Egyetértés társzójában jelent meg, külön kötetben is kiadtván, szerkesztőségünkhez beküldött. A kik Spielhagen regényeit olvasták, azoknak felesleges ez újabb művét figyelembe ajánlannak. Ára 1 ft. Továbbá: „A tulvilág komédia” című költemény füzetre küldött be hozzánk Koroda Pál előfizetési felhívást, melyről a központi sajtó előlegesen is a legjobb véleményét nyilatkoztatta. Egy példány ára 1 ft, mely Pozsonyba szerzőhöz küldendő.

Hogy a nagytemplom toronyórája néhánéha nem egy mutat, a hogy ut, azon nem csodálkozunk, mert a viharos idők vasfoga a legszilárdabb alkotmányt is megszokta viselni, de hogy a harangzó az estei 9 órá 10 órákor huzza el, mint azt tegnap tevé — arra épen nem voltunk készen. E szerint így fokozatosan haladva megérhetjük nemsokára, hogy éjjelkor fog — alkotonyodni.

Kennedi urak, mint minket Miskolcraól értesítettek, fű az egyik foga, s e miatt még a színpadon is a nyugtalanokdósáknak nagy-mérvű jeleit szokta adni. Állítja, hogy e betegségét az itteni vendégszerzés alkalmával kapott sok czukor okozta. Így tehát nála is betelepedett, hogy nincs olyan haszon, miben kar ne volna.

Találtott egy Rattler-lajta kis ölebecské, tulajdonosa ez iránt a városbáznál levő alküptányi hivatalban bővebb értesítést szerzeszék.

Magyarország és a nagy világ” képes hetilap legközelebbi 10-ik száma, a következő tartalommal jelent meg: Szóveg; Tóth Ede. — Egy fáradt ember napójából. Újabb közlemény. (Opitzky Janos.) (Folytatás). — Mindegy! (Költ. Majthényi János). — Az árvíz Budapestben: Az árvíz 1876-ban. Az árvíz 1838-ban. — A fővárosi: Arvizi bönöszek. (Porzó). — A sárgea álarozos. Elbeszélés. (Wilkie Collins.) Folytatás. — Sakkfeladvány. — Sörgéjtvény. — Szerkesztői üzenetek. R. a. j. z. o. k.: Tóth Ede. — Budapesti árvizi képek: I. Deák Ferencz nyári lakhelye a városligetben. Előfizetési díja negyed évre 2 ft 50 kr, félévre 5 ft, egész évre 10 ft.

Szerkesztői nyílt posta.

Érmeihályfalva Kovács Mihály urak. Nyugton lehet ön, a „Debrecezen” magán emberek ügyével nem foglalkozik. Ha Péternek Pállal baja van, igazítsa el úgy, a hogy tudja, reánk haszontalan appellál. Vadaskodó, ugy, mint védekező levelek a papírkosárba menesztenek kerülhetetlen. A mi a beírt levelet, azt nyugtával szokás igazolni. Elődnök által vezetett könyvben nyoma nincs. Több szem e megállannak helyben. Hogy G. kapitány, hogy hánik altszijeivel az a katonai törvények képviselőinek bírálata alá esik. A kapitány azt mondja hapták! az altsz pedig kinevred mint egy! Teves fogalma az az altszvezetett közönségnek, hogy egy politikai lap adósságokat exequáljon, egyének magán panaszait kihallgassa, intézze. Nekünk nem hivatásunk az uraim. Van elég baj a közérdeki dolgok sorában, ha a szőhajtás, polemizálás emlyagos terere nem lépünk is. Soha se nyílik tér a „DEBRECEZEN”-ben az effélek számára. A polgar-nak van bírāja, a katonának felelővalója, kinek-kinek a maga illetékes foruma.

Felölös szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi, Csak akkor valódi.

ha minden doboz címlapján a sas és az én sokszorosított czésem van lenyomva. Büntető bírósági ítéletek ismételtén constalták czésem és védjegyem hamisítását; azért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok, csak ámitásra vannak számítva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 forint o. é. valódi minőségben kapható az X-szel jelölt czégekknél.

Franczia borszesz sóval.
A legmegbízhatóbb össegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladésánál, a legtöbb betegség ellen, mindennemű sobesülések fej-, fül- és togfájás, régi sérvek és nyílt sebek, rákfokélyok, úszók, szemgyuladás, mindennemű benuulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é. valódi minőségben a f-tel jelölt czégekknél.

Dorsch-halmáj-zirolaj
Krohn M. és Társától Bergenben (Norvégiaiban). Ezen halmáj-zirolaj valományi, a kereskedelemben elforduló, faj közzött az egyedüli, mely orvosi czélkra használatos. Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 ft. o. é.

Valódi minőségben a *gal jelölt czégekknél.

MOLL A. Tuchlauben, nächst dem Bazar Wien.

Raktárak: Debreczenben (x) Göllt Ferd. gyógyszerész. (x) Dr. Rothschnak Emil gyósz. (x) Vecsey Viktor gyósz. (x) Mihalovics István gyósz. (x) Geréb Fulöp. Fehérgyarmat. (x) Balika Károly gyósz. Hajdu-Böszörmény. (x) Nagy Károly gyósz. Kisvárdá. (x) Balkányi F. Mándok. (x) Türk J. A. gyósz. Miskolcz. (x) Mayer R. gyósz. (x) Pastiner Ferencz. Nyíregyháza. (x) Fircser Gyula gyósz. Nyírbaktá. (x) D. Kohányi gyósz. Szolnok. (x) Horánszky István gyósz. T. Ujlak (x) Royko Viktor gyósz. Zilah (x) Weiss Samu gyósz. 671—100

Haszonbéri hirdetés.

A nagyméltóságú vallás és közoktatási magy. kir. miniszterium folyó évi február hó 19-én 1547. szám alatt kelt rendelete alapján, a püspökladányi vallás alapítványi uradalomhoz tartozó Hevesmegyében fekvő „Eöcsög” puszának IV. számú 4190 hold kiterjedésű és gazdasági épületekkel ellátott részlete f. évi november hó 1-től kezdve 18 egymásután következő évre zárt ajánlatok után bérbe adandó.

A bérleti szándékozók ezennel fölhívattak, miszerint bélyegzett és 4190 fttal bálnompénzzel ellátott ajánlataikat, melyekben a bérterendő haszonbér összege számmal és betűkkel tisztán kiirandó, folyó évi április hó 30-ik napjának déli 12 óráig a czeplédi közalapítványi ker. főtisztviséhez annál is inkább benyújtsák, mivel későbbi ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A bérlek közötti szabadválasztás a miniszteriumnak fenntartatik.

A bérleti feltételek az alulírott ker. főtisztviségnél megtekinthetők.

Cseglőden, 1876. március 4-én.

Tost Gyula, ker. főtiszt.

Csakis e hó 15-éig

tart a végkiarulás az Adler L. kereskedésében, piac és szép utca szegleten, Boda János ur házában; — ezen kitett határidőig a legutányosabb áron kaphatók legjobb minőségű divatczikkék; valamint az összes bolti felszerelvények szintén eladó.

Egyszermind köztudomásra hozatik, hogy Széchenyi-utcán a postaházban alantírottánál három szobabeli butor különböző képekkel egyetemben szabadkézből eladó. Értekezhetni eziratt tulajdonossal

ADLER L.
Széchenyi utca postaház.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebész-tudor, szülész és szemész

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint magömléseket, az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a tehetetlenséget (elgyengült férfierőt);

2) huygcsőfolyasokat (még oly idülteteket is), a nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufításáiban;

3) huygcsőszűkítések;

4) friss és idült nyákfolyasokat nöknél, az ugynevezett fehérfolyást és az onnan eredő MAGTALANSÁGOT;

5) bőrkülitéseket;

6) a huyghólyag betegségeit és mindennemű vizelesi nehézségeket.

Rendel naponként; délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utca 2-ik szám a kigyó- és városház-utca sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

68 1—12